

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

2. Координаційний центр підтримки потерпілих і свідків при Офісі (CCSVW) URL: <https://victim-support.eu/members/prosecutor-generals-office-ukraine/> (дата звернення: 27.03.2025).

3. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: Кодекс від 27 квітня 2017 року, затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#top> (дата звернення: 27.03.2025).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Дудченко О. Ю.

Штабська Х. Д.,
*аспірантка кафедри кримінального процесу
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЕЛЕКТРОННИХ КАБІНЕТІВ В ЄСІТС: ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ

Успішне впровадження цифрових технологій у роботу системи судоустрою України є запорукою інтеграції нашої країни до світових економічних та інформаційних процесів. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій автоматично породжує появу нових нормативно-правових проблем та пошук шляхів для їх вирішення. Сьогодні за законодавчому рівні відбуваються глобальні зміни у сфері цифровізації судочинства, що потребує уваги та дослідження.

01 грудня 2018 року в газеті «Голос України» та на офіційному веб-порталі «Судова влада України» Державною судовою адміністрацією України оголошено про створення та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС) – сукупність інформаційних та телекомунікаційних підсистем (модулів), які забезпечують автоматизацію визначених законодавством та Положенням про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-теле-

комунікаційної системи процесів діяльності судів, органів та установ в системі правосуддя, включаючи документообіг, автоматизований розподіл справ, обмін документами між судом та учасниками судового процесу, фіксування судового процесу та участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції, складання оперативної та аналітичної звітності, надання інформаційної допомоги суддям, а також автоматизацію процесів, які забезпечують фінансові, майнові, організаційні, кадрові, інформаційно-телекомунікаційні та інші потреби користувачів ЄСІТС [1].

29 червня 2023 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами», що набрав законної сили 21 липня 2023 року (далі – Закон № 3200-IX), яким внесено зміни до Цивільного процесуального закону України, Кодексу адміністративного судочинства України, Господарського процесуального кодексу України [2].

Підставою для прийняття Закону № 3200-IX стало значне зволікання із реєстрацією електронних кабінетів з боку осіб, на яких законом покладено відповідний процесуальний обов'язок. Так, автори Закону № 3200-IX зазначили, що станом на липень 2022 року в підсистемі «Електронний суд» зареєстровано лише 22% адвокатів, які працюють в Україні, і лише 10% від кількості юридичних осіб, що були зареєстровані станом на 01 січня 2022 року. На думку законотворців це пов'язано з тим, що чинним законодавством не передбачено правових наслідків і відповідальності за невиконання такого процесуального обов'язку.

Відтак, Законом № 3200-IX розширено перелік суб'єктів, які реєструють електронні кабінети в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами, в обов'язковому порядку, включивши до нього усіх юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців; встановлено такий обов'язковий реквізит для всіх заяв по суті справи, інших процесуальних заяв, клопотань, як зазначення в тексті відомостей про наявність або відсутність електронного кабінету; передбачено, що у разі реєстрації електронного кабінету суд вручає будь-які документи у справах, в яких така особа бере участь, виключно в електронній формі шляхом їх направлення до електронного кабінету такої особи. У разі недотримання встановлених обов'язків, суд наділений обов'язком залишати подані

документи такої особи без руху або повертати без розгляду, залежно від виду процесуального документа [2].

Так, за даними т.в.о. Голови ДСА України Максима Пампури, станом на 31 грудня 2022 року в підсистемі Електронний кабінет було зареєстровано 145 000 користувачів, а 31 грудня 2023 року – 279 000, у листопаді 2024 року ця кількість становить більше 400 000 користувачів і вона продовжує зростати [3].

З моменту набрання чинності Закону №3200-IX судова практика значно поповнилася ухвалами про залишення клопотань та інших документів учасників процесу без розгляду через недотримання ними нових вимог законодавства. Найпоширенішим порушенням є відсутність у письмових заявах, клопотаннях чи запереченнях інформації про наявність або відсутність у учасників справи електронного кабінету, що тягне за собою повернення без розгляду таких письмових заяв (клопотань, заперечень).

Можна констатувати, що запровадження обов'язкової реєстрації в ЄСІТС окремої категорії учасників судового процесу дозволило судам певною мірою впорядкувати окремі процесуальні питання, як-от: здійснення повідомлень та викликів відповідних учасників в електронній формі, надіслання копій судових рішень в електронному вигляді, що, у свою чергу, сприяє значному заощадженню коштів та часу, які витрачаються на здійснення зазначених дій.

Для учасників судового процесу наявність кабінету в ЄСІТС також передбачає низку позитивних рис, серед яких можна виділити: можливість дистанційної участі у судових засіданнях, економія фінансових ресурсів та часу через можливість обміну процесуальними документами в електронній формі, підвищення прозорості інформації по справі тощо.

Водночас варто зауважити, що всі наведені позитивні аспекти не є абсолютними, оскільки кожному з них може відповідати певний недолік чи виклик, які також необхідно враховувати.

Слід погодитись з думкою Ольги Скоцилас-Павлів, що перша проблема полягає у відсутності законодавчого обов'язку зареєструвати електронний кабінет для громадян, які є активними учасниками судових процесів. На думку вченої доцільно внести відповідні зміни в процесуальні кодекси та встановити обов'язок для громадян, які звертаються до суду самостійно реєструвати електронні кабінети, щоб мати доступ до всіх документів в електронній формі [4, с. 211].

На нашу думку, за відсутності обов'язкової реєстрації в ЄСІТС для всіх учасників судового процесу повний перехід до електронної моделі судочинства залишатиметься незавершеним. Це зумовлено тим, що окремі учасники продовжуватимуть використовувати паперові документи, що ускладнює уніфікацію та автоматизацію процесів у судовій системі. Водночас слід враховувати, що не всі громадяни мають достатній рівень цифрової грамотності, а також необхідні технічні засоби та стабільний доступ до інтернету для ефективної участі в судових провадженнях виключно в онлайн-форматі.

Микола Ясинюк та Юрій Котвяковський серед негативних аспектів електронного судочинства виділяють також загрози інформаційній безпеці автоматизованим інформаційно-телекомунікаційним системам, що використовуються у судах, ризики несанкціонованого втручання, хакерських атак тощо [5, с.39].

Запровадження обов'язкової реєстрації електронних кабінетів у ЄСІТС для окремих категорій учасників судового процесу сприяє прискоренню цифровізації судочинства, спрощує обмін документами та зменшує фінансові витрати. Однак відсутність однакового становища щодо обов'язкової реєстрації для всіх учасників гальмує повну автоматизацію процесів. Додатковими викликами залишаються недостатній рівень цифрової грамотності, нерівний доступ до інтернету та інформаційні ризики. Така ситуація потребує комплексного підходу, що передбачає як стимулювання цифрової трансформації, так і забезпечення доступності судових послуг для всіх верств населення.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Вища рада правосуддя; Рішення, Положення від 17.08.2021 № 1845/0/15–21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#top> (дата звернення: 31.03.2025).

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремих підсистем (модулів), що забезпечує обмін документами: Закон України від 29.06.2023 № 3200-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3200-IX#Text> (дата звернення 31.03.2025).

3. Пампура М. Цифровізація судочинства: ключові завдання. *Юридична газета*. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/cifrovizaciya-sudochinstva-klyuchovi-zavdannya.html> (дата звернення: 31.03.2025).

4. Сковичас-Павлів О. В. Сучасний стан електронного судочинства в Україні. *Київський часопис права*. 2024. № 1. С. 207–212. URL: <https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/425/411> (дата звернення 01.04.2025).

5. Ясинок М. М., Котвяковський Ю. О. Електронний суд у цивільному судочинстві України. *Приватне та публічне право*. 2023. № 1. С. 36–42. URL: http://pp-law.in.ua/archive/1_2023/6.pdf (дата звернення 01.04.2025).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Дудченко О. Ю.

Щербатий Р. Р.,
*аспірант кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету
«Одеська юридична академія»,
адвокат*

ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ПРИ ОЦІНЮВАННІ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДДІ (КАНДИДАТА НА ПОСАДУ СУДДІ)

У сучасних умовах трансформації судової влади в Україні особливо-го значення набуває категорія доброчесності, яка постала як вимога до представників суддівського корпусу внаслідок конституційної реформи у сфері правосуддя 2016 року. Водночас, незважаючи на її центральне місце у процедурах суддівської кар'єри, доброчесність, як одна з вимог до кандидата на посаду судді та критерій кваліфікаційного оцінювання, досі не має єдиного законодавчого визначення та залишається категорією з різним змістовним наповненням. З одного боку, це дозволяє органам суддівського врядування та громадськості гнучко підходити до аналізу особистісно-професійних характеристик діючих суддів та кандидатів на суддівську посаду. З іншого – породжує ризики надмірного

Швиденко Анна

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	338
---	-----

Шията Д. С.

РОЛЬ ПРОКУРОРА В ПЕРЕХІДНОМУ ПРАВОСУДДІ: ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ	342
--	-----

Штабська Х. Д.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЕЛЕКТРОННИХ КАБІНЕТІВ В ЄСІТС: ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ	345
--	-----

Щербатий Р. Р.

ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ПРИ ОЦІНЮВАННІ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДДІ (КАНДИДАТА НА ПОСАДУ СУДДІ)	349
--	-----

Щербина Анна

КІБЕРБЕЗПЕКА ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА: ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ І СУДОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	353
---	-----

Юр'єв Євген

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ ПРИСЯЖНИХ ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ НИМИ СВОЇХ ПОВНОВАЖЕНЬ	357
---	-----

Ящур П. О.

РОЛЬ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В МЕХАНІЗМАХ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ЖЕРТВАМ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ	362
--	-----